

Sygnatura akt XII C 417/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 10 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Tomasz Wojciechowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2020 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko A. H., A. H. (1)

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 190.000 zł (sto dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 15 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem na rzecz strony pozwanej prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność do prawa własności nieruchomości położonej w Ś., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), na której ustanowiona została hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 495.000 zł;

II. w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III. koszty procesu rozdziela stosunkowo, obciążając nimi powoda w 60 %, a pozwanych w 40 % i w związku z tym zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 7.747,80 zł.

/-/ Sędzia Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 września 2020 r.

Pozwem z dnia 14 czerwca 2018 roku, wniesionym do Sądu Okręgowego we Wrocławiu, **strona powodowa (...)** **Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W.** wniosła o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od **pozwanych A. H. (2) i A. H. (1)** kwoty 495.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem na rzecz strony pozwanej prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność do prawa własności nieruchomości położonej w Ś., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), na której ustanowiona została hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 495.500 zł. Ponadto strona powodowa wniosła o zasądzenie na swoją rzecz solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, iż pozwani zawarli z pierwotnym wierzycielem (...) Bank S.A. umowę kredytu hipotecznego nr (...) na kwotę 330.000 zł waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego ((...)) oraz że zabezpieczenie spłaty zobowiązania stanowi hipoteka kaucyjna na ww. nieruchomości. Brak spłaty zadłużenia ze strony pozwanej skutkowało wystawieniem przez wierzyciela pierwotnego bankowego tytułu egzekucyjnego, któremu następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) nadano klauzulę wykonalności. Powód podał, iż na dzień 14 czerwca 2018

roku zadłużenie pozwanych stanowiło kwotę 663.273,47 zł, natomiast strona powodowa dochodzi tymże powództwem jedynie kwoty pozostałego do spłaty kapitału kredytu w kwocie 495.500 zł. (k. 4-6)

Pismem z dnia 26 lipca 2018r. powód sprecyzował swoje żądanie i oświadczył, że dochodzi solidarnie od pozwanych kwoty 495.000 zł w miejsce kwoty 495.500 zł. (k. 80 akt)

Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2018 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu. (k. 87)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 19 lutego 2019 Sąd orzekł, by pozwani A. H. (2) i A. H. (1) zapłacili solidarnie powodowi kwotę 495.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 15 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem dla strony pozwanej prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), na której ustanowiona została hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 495.000 zł oraz kwotę 13.404,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.217,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia niniejszego nakazu, albo wnieśli w tymże terminie do tutejszego Sądu sprzeciw. (k. 99)

Pismem procesowym z dnia 15 marca 2019 roku pozwani złożyli sprzeciw od nakazu zapłaty i wnieśli o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani zakwestionowali wysokość dochodzonego roszczenia co do zasady i wysokości. Wskazali, iż umowa cesji wierzytelności nie może stanowić dowodu na istnienie po stronie pozwanych zobowiązania w żądanej wysokości. Ponadto w ocenie pozwanych, powód nie wykazał sposobu wyliczenia kwot ujętych w Załączniku A, nie wskazał sposobu i podstawy wyliczenia kapitału, odsetek i kosztów na dzień 31 lipca 2017 roku i nie uzasadnił wysokości dochodzonej pozwem kwoty w wysokości stanowiącej równowartość wysokości hipoteki kaucyjnej, a zatem brak jest podstaw do zweryfikowania rozliczeń pomiędzy stronami. Pozwani wywiedli również, iż zapisy umowy z dnia 10 września 2008r. o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) zawierają niedozwolone postanowienia umowne, a zatem mają charakter abuzywny i w związku z tym są one bezskuteczne wobec konsumentów, tj. pozwanych. Za abuzywny uznali zapis umowy wskazujący na to, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec 2 września 2008r. wg kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku SA wynosi 163.293,58 CHF. Zdaniem pozwanych, wierzyciel pierwotny (...) Bank S.A. przyznał sobie również nieograniczone prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem (...) poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży (...), natomiast w umowie nie wskazano kryteriów kształtowania kursu. Pozwani podnieśli ponadto zarzut przedawnienia wierzytelności hipotecznej w części obejmującej odsetki i koszty ponad kwotę 330.000 zł, pomniejszoną o wpłaty dokonywane przez nich w pierwszych latach realizacji przez nich umowy kredytowej oraz wyegzekwowane w trakcie postępowania egzekucyjnego. Zaprzeczyli również, by powód nabył prawo do roszczeń z tytułu niespłaconego kredytu, albowiem pomimo istnienia stosownego zapisu w umowie kredytowej o możliwości przeniesienia wierzytelności banku na osoby trzecie, w tym także na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego, na co pozwani wyrazili zgodę (par. 27 ust. 1 umowy), nie był on nigdy indywidualnie z nimi negocjowany. (k. 107-112 akt)

W piśmie procesowym z dnia 23 lipca 2019 roku strona powodowa **cofnęła pozew w części w stosunku do obu pozwanych, tj. co do kwoty 305.000 zł** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od dnia złożenia pozwu, bez zrzeczenia się roszczenia oraz wniosła o umorzenie postępowania w zakresie wynikającym ze złożonego oświadczenia o cofnięciu pozwu, wydanie wyroku sądu sądzającego od strony pozwanej solidarnie na rzecz strony powodowej **kwoty 190.000 zł** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem na rzecz strony pozwanej prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność do prawa własności nieruchomości położonej w Ś., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), na której ustanowiona została hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 495.000 zł, a także o zasądzenie solidarnie od pozwanych na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Powód wyjaśnił, iż obecnie dochodzona przez niego wierzytelność stanowi jedynie część niespłaconego

kapitału, która mieści się w sumie hipoteki kaucyjnej. Powód potwierdził, iż na poczet kapitału pozwani wpłacili kwotę 16.253,04 CHF i jednocześnie zaprzeczył, by dokonali oni jakichkolwiek innych dalszych wpłat. Podkreślił, że pozwani nigdy skutecznie nie zakwestionowali wyliczenia zawartego w (...) oraz prowadzonej na jego podstawie egzekucji, a ponadto nie przedstawili żadnych własnych wyliczeń wskazujących na to ile, ich zdaniem, wynosi ich zadłużenie z w/w umowy kredytu. (k. 123-146 akt).

W piśmie procesowym z dnia 20 sierpnia 2019 roku oraz na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2019 roku pełnomocnik pozwanych oświadczył, iż strona pozwana nie sprzeciwia się częściowemu cofnięciu pozwu i wnosi o zasądzenie kosztów procesu w cofniętej części. (k. 194-195 i 201)

W dalszym toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska, rozwijając je o kolejną argumentację.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskiem o udzielenie kredytu hipotecznego o numerze (...), złożonym (...) Bank spółce akcyjnej z siedzibą w W. w dniu 14 sierpnia 2008 roku pozwani A. i A. H. (1), mający status konsumenta, zwrócili się o udzielenie im kredytu w wysokości 396.900 zł, przeznaczonego na zakup lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w Ś.. Wnioskowaną walutą kredytu był frank szwajcarski (...), a wnioskowany okres kredytu wynosił 30 lat (360 miesięcy).

Dowód: wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego nr (...) (k. 147-153)

Dnia 10 września 2008 roku pozwani zawarli z (...) Bank spółką akcyjną z siedzibą w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...).

Celem kredytu był zakup lokalu mieszkalnego o numerze (...) położonego w Ś. przy ul. (...), a także pokrycie kosztów związanych z udzieleniem kredytu oraz kosztów prac remontowych w lokalu (§ 1 ust. 1 umowy kredytu).

Kredyt został udzielony w złotych polskich i jego kwota opiewała na 330.000 zł, przy jednoczesnym przeliczeniu jego wartości na walutę obcą – franka szwajcarskiego. (§ 1 ust. 2 i 3 umowy kredytu).

W § 1 ust. 3A umowy kredytu wskazano, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji, na koniec 2 września 2008 roku, według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku spółka akcyjna wynosi 163.293,58 CHF, przy czym jest to wartość jedynie informacyjna, która może różnić się od wartości kredytu wyrażonej w walucie obcej w dniu jego uruchomienia i nie stanowi zobowiązania banku.

Umowa przewidywała 360-miesięczny okres kredytowania, tj. od 10 września 2008 roku do 9 września 2038 roku (§ 1 ust. 4 umowy kredytu).

Kwota kredytu miała być spłacana w równych ratach kapitałowo-odsetkowych z terminem spłaty do 5. każdego miesiąca (§ 1 ust. 5 i 6 umowy kredytu). Spłata kapitału wraz z odsetkami w miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych następować miała w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat (sporządzonym w (...)), stanowiącym załącznik nr 1 i integralną część umowy kredytu (§ 10 ust. 1 i 2 umowy kredytu).

W § 10 ust. 4 umowy podano, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane będą w złotych, po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży (...) z tabeli kursowej (...) Banku spółka akcyjna obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która w dniu wydania decyzji kredytowej przez bank wynosiła 3,98 % (§ 9 ust. 1 umowy kredytu). Wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z 29 maja 2008 roku, wynosząca 2,78 %, powiększona o stałą w całym okresie kredytowania marżę banku w wysokości 1,20 % (§ 9 ust. 2 umowy kredytu). Oprocentowanie dla należności przeterminowanych w stosunku rocznym w dniu wydania decyzji kredytowej przez bank wynosiło 8,88 % (§ 1 ust. 9 umowy kredytu).

Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiła m. in. hipoteka kaucyjna do kwoty 495.000 zł, ustanowiona na stanowiącej własność pozwanych nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ś., o wartości 300.000 zł, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Zgodnie z umową kredytu, pozwani zobowiązani byli do złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji do kwoty 660.000,00 zł, przedłożenia pisemnego oświadczenia o ustanowieniu wyżej wymienionej hipoteki kaucyjnej, a także przedstawienia umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego, w której określona miała zostać cena sprzedaży w wysokości 300.000 zł oraz potwierdzony fakt wniesienia przez pozwanych własnych środków w wysokości 50.000 zł i numer rachunku bankowego zbywcy lokalu mieszkalnego (§ 4 ust. 1 i 2 umowy kredytu).

Umowa kredytu przewidywała, że kredyt zostanie wypłacony pozwanym:

1. w wysokości 250.000,00 zł – zgodnie z dyspozycją zawartą w wyżej wymienionym akcie notarialnym na rzecz zbywcy,
2. w wysokości 50.000,00 zł – do dyspozycji pozwanych tytułem pokrycia kosztów prac remontowych w lokalu,
3. w wysokości 25.443,79 zł – do dyspozycji pozwanych tytułem pokrycia kosztów związanych z udzieleniem kredytu (§ 5 umowy kredytu),
4. 4.556,21 zł tytułem pokrycia składki ubezpieczenia kredytu od poważnego zachorowania.

Umowa kredytu przewidywała, że bank może wypowiedzieć pozwanemu umowę kredytu w przypadku naruszenia przez niego warunków umowy, tj. między innymi w przypadku nie dokonania spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub części raty kapitałowo-odsetkowej w terminie określonym w umowie oraz nie dokonania spłaty należnych bankowi prowizji, opłat i innych należności w omówionym terminie (§ 14 ust. 1 umowy kredytu). Okres wypowiedzenia wynosił 30 dni i liczony był od dnia doręczenia wypowiedzenia pozwanemu, przy czym za datę doręczenia wypowiedzenia pozwanemu uważano również datę powtórnego awizowania przesyłki poleconej, wysłanej pod ostatni znany bankowi adres kredytobiorcy (§ 14 ust. 3 umowy kredytu). Wszelkie zobowiązania wynikające z umowy kredytu stawały się wymagalne następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia, a pozwany zobowiązany był do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności (§ 14 ust. 4 umowy kredytu).

Umowa kredytu przewidywała, iż niespłacone, w terminie w niej określonym lub następnego dnia po okresie wypowiedzenia, wierzytelności banku z tytułu umowy traktowane były jako zadłużenie przeterminowane a rata kapitału lub, w przypadku wypowiedzenia umowy kwota kapitału, jako kapitał przeterminowany (§ 15 ust. 1 umowy kredytu). Od kapitału przeterminowanego bank naliczać miał odsetki w wysokości określonej w tabeli oprocentowania dla należności przeterminowanych w walutach obcych, której wysokość wyznaczana była jako suma oprocentowania nominalnego. Oprocentowanie dla należności przeterminowanych w dniu zawarcia umowy kredytu ustalone było w wysokości 8,88 % (§ 15 ust. 2 umowy kredytu).

W § 29 umowy kredytu zostały zawarte oświadczenia pozwanych o tym, że zostali oni dokładnie zapoznani z warunkami udzielania kredytu złotowego, waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptują. Pozwani oświadczyli, że są świadomi, iż z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu.

Załącznik do umowy kredytu stanowił harmonogram spłat kredytu.

Do zawartej przez pozwanych umowy kredytu zastosowanie znajdował również wzorzec umowy w postaci regulaminu udzielania kredytu hipotecznego dla osób fizycznych – (...), który stanowił jej integralną część (§ 25 ust. 1 umowy kredytu).

Wpisem z dnia 6 października 2008 roku na nieruchomości położonej w Ś., dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...), stanowiącej własność pozwanych wpisana została hipoteka umowna kaucyjna na rzecz (...) Banku spółka akcyjna z siedzibą w W. w wysokości 495.000 zł.

Dowód: umowa nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) z 10 września 2008 roku (k. 17-24 verte), harmonogram spłat kredytu (k. 156-163), odpis zwykły księgi wieczystej nieruchomości pozwanych (k. 25-27)

Wnioskiem z dnia 15 września 2008 roku pozwani zwrócili się o wypłatę środków z udzielonego kredytu na wskazane przez siebie rachunki bankowe.

Kredyt został uruchomiony w dniu 17 września 2008 roku.

Początkowo pozwani wywiązywali się z obowiązku uiszczania kolejnych rat kapitałowo – odsetkowych kredytu, natomiast zaprzestali regulowania należności na rzecz banku w lutym 2014 roku. Łącznie uiścili na rzecz powoda kwotę 85.909,48 zł, tj. 27.155,30 CHF, w tym na rzecz kapitału kwotę 52 576,98 zł, tj. 16.253,04 CHF.

Pismami z dnia 8 marca 2013 roku wierzyciel pierwotny (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W. wezwał pozwanych do spłaty, w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma, wymagalnej należności w wysokości 1667,52 CHF, na którą składały się: kapitał w wysokości 1206,20 CHF oraz odsetki i prowizje w wysokości 461,32 CHF. W szczególności wierzyciel pierwotny poinformował pozwanych, iż w przypadku braku spłaty w wyżej określonym terminie pismo to traktować będzie należało jako wypowiedzenie umowy przez Bank z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia. Powód poinformował, iż całkowita kwota zobowiązania na dzień 8 marca 2013 roku wynosi łącznie 146.643,45 CHF.

Kredyt został wypowiedziany pozwanym (bezsporne).

Pismami z dnia 4 grudnia 2013 r. (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W., który zmienił nazwę na (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wezwał pozwanych do spłaty wymagalnych należności, które na ten dzień opiewały na łączną kwotę 148.148,24 CHF, powiększoną o odsetki karne, w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania oraz poinformował, że brak spłaty we wskazanym terminie spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.

Dowód: wniosek o wypłatę środków z kredytu (k. 154-155), historia spłat kredytu (k. 187- 190), ostateczne wezwania do zapłaty stron (k. 164-165), przedsądowe wezwania do zapłaty stron (k. 166-167)

Dnia 26 listopada 2014 r. (...) spółka akcyjna w W. (poprzednia nazwa (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W.) - na podstawie ksiąg bankowych, wystawiła Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...), w którym stwierdziła, iż oboje pozwani są dłużnikami solidarnymi Banku z tytułu umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 10 września 2008 r., natomiast wysokość ich wymagalnego zobowiązania na dzień 26 listopada 2014 r, wynosi 540.002,62 zł i obejmuje ona: **523.239,16 zł tytułem kapitału**, 11.330,23 zł tytułem odsetek umownych, 5.433,23 tytułem odsetek umownych karnych. Ponadto wierzyciel przypomniał, iż roszczenie Banku wynikające z tychże zobowiązań dłużników solidarnych jest w całości wymagalne od dnia 9 maja 2013 r.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 8 stycznia 2015 r. ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...), przeciwko dłużnikom solidarnym A. i A. H. (1), nadano klauzulę wykonalności.

Pismem z dnia 16 lutego 2015 r., (...) spółka akcyjna w W. złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) A. H. (3) wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec pozwanych i skierowanie egzekucji do nieruchomości ww. lokalu stanowiącego własność pozwanych i o wystąpienie z wnioskiem o wpis ostrzeżenia do księgi wieczystej.

Postanowieniem komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) z dnia 19 maja 2017 r., z uwagi na fakt, iż nikt nie przystąpił do drugiej licytacji nieruchomości pozwanych i żaden z wierzycieli nie przejął nieruchomości na własność, postępowanie egzekucyjne umorzono.

Dowód: Bankowy Tytuł Egzekucyjny nr (...) z dnia 26 listopada 2014 r. wraz z klauzulą wykonalności (k. 28-29), postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 8 stycznia 2015 r. (k. 30-32), pismo z dnia 16 lutego 2015 r. (k. 169-171) postanowienie z dnia 19 maja 2017 r. (k. 172)

Dnia 29 września 2017 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. (poprzednia nazwa (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W.) zawarła ze stroną powodową w ramach transakcji sekurytyzacji umowę przelewu całości wierzytelności wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami, przysługującej mu przeciwko pozwanym, wg stanu na dzień 31 lipca 2017r. tj. w łącznej kwocie 635.712,81 zł, w tym **523.239,16 zł tytułem kapitału**.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności w ramach sekurytyzacji (k. 33-34), załącznik A –Lista wierzytelności do umowy przelewu wierzytelności i transakcji sekurytyzacji z dnia 29.09.2017r. (k.76 akt), potwierdzenie zapłaty ceny przelewu wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji (k. 73)

Pismami z 16 maja 2018r. i z 4 czerwca 2018 powód wezwał pozwanych do zapłaty należności wynikających z umowy z dnia 10 września 2008r.

Dowód: wezwania do zapłaty z 16 maja 2018r. i z 4 czerwca 2018 (k. 74-75v akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony postępowania do akt sprawy, w szczególności związanych z zawarciem umowy kredytu z 10 września 2008 roku, a także na podstawie zeznań pozwanej A. H. (2).

Znajdujące się w aktach sprawy **dokumenty** nie były kwestionowane przez strony, a w ocenie Sądu brak było podstaw, by poddawać w wątpliwość fakty wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe uznano, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, nie budzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę, materiał dowodowy.

Sąd nadał przymiot wiarygodności **zeznaniom pozwanej A. H. (2)**, albowiem były one spontaniczne, logiczne i pozbawione wewnętrznych sprzeczności. Pozwana przedstawiła całokształt okoliczności faktycznych związanych z zawarciem umowy kredytowej. Konsekwentnie wskazywała, iż przedstawiciel banku zaoferował pozwanym kredyt indeksowany kursem franka szwajcarskiego, przedstawiając go jako rozwiązanie optymalne. Zeznania pozwanej pozwoliły na ustalenie, iż zostali oni uświadomieni jedynie co do podstawowych zasad związanych z zawieraną umową, takich jak np. wypłata kredytu w złotówkach, spłata rat w złotówkach, czy wykorzystanie franka szwajcarskiego jako miernika wartości rat. Z zeznań pozwanej wynikało również, iż nie zostali oni uświadomieni przez powoda co do szczegółów związanych z mechanizmem przeliczania rat według kursu publikowanego w wewnętrznej tabeli banku. Pozwana wskazywała, iż była wprawdzie świadoma, że wysokość poszczególnych rat kapitałowo-odsetkowych kredytu zależna będzie od kursu franka szwajcarskiego, jednakże nie przedstawiono jej symulacji kształtowania się ryzyka związanego ze zmianą kursu franka szwajcarskiego - wobec czego pozwana nie знаła rzeczywistej skali potencjalnej różnicy. Bank nie przedstawił pozwanym tabel ukazujących zmiany kursu franka szwajcarskiego w przeszłości ani symulacji przedstawiających możliwy przebieg tych zmian w przyszłości. Jednocześnie pozwana zeznała, iż nie umożliwiono im negocjowania warunków umowy kredytu, jak również zaniechano tłumaczenia znaczenia poszczególnych jej postanowień, podczas gdy pozwana – jako osoba słabo zorientowana w dziedzinie bankowości – nie pojmowała znaczenia chociażby poszczególnych pojęć użytych w treści umowy oraz stanowiącego jej integralną część regulaminu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

W niniejszej sprawie powód, po ostatecznym sprecyzowaniu swojego stanowiska procesowego, domagał się zasądzenia od pozwanych solidarnie kwoty 190.000 zł wraz z należnościami odsetkowymi, opierając swoje roszczenie o fakt wypowiedzenia pozwany przez pierwotnego wierzyciela umowy kredytu, co spowodowało postawienie niespłaconych należności w stan wymagalności.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż nie budziła wątpliwości Sądu legitymacja czynna powoda do wystąpienia z niniejszym powództwem. Zgodnie bowiem z treścią art. 509 § 1 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2).

Sąd uznał, iż na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 września 2017r. powód nabył wierzytelność wobec pozwanych wynikającą z umowy o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem (...) z dnia 10 września 2008r. wg stanu wierzytelności na dzień 31 lipca 2017r. Jak wynika z załącznika A do umowy, przelewem została objęta kwota 523.239,16 zł tytułem kapitału wraz z odsetkami i kosztami.

Na podkreślenie w tym miejscu zasługuje, iż nie mają racji pozwani twierdząc, że powód nie nabył prawa do roszczeń z tytułu niespłaconego kredytu, albowiem zgoda kredytobiorców zawarta w umowie z dnia 10 września 2008r. na przeniesienie wierzytelności przysługujących bankowi wobec pozwanych na osoby trzecie nie była indywidualnie z nimi negocjowana. Pozwani powołali się na treść art. 385(3) pkt 5 kc, uznając w razie wątpliwości takie postanowienia umowne za niedozwolone. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2008r. (sygn. alt V CSK 105/08), dopuszczalne jest dokonanie przelewu wierzytelności wynikających z umowy konsumenckiej, albowiem zaliczenie takich zapisów umów do katalogu niedozwolonych postanowień umownych miało na celu jedynie ochronę konsumenta przed nieoczekiwaną, dokonaną w nieprzewidywalnej dla niego chwili, zmianą osoby kontrahenta zobowiązanego do świadczeń wynikających z umowy. Ustawodawca nie ustanowił natomiast zakazu zbywania wierzytelności bez zgody konsumenta.

W odniesieniu do powyższego należy zatem stwierdzić, że powód nabył przysługującą mu względem pozwanych wierzytelność w drodze umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 września 2017 roku, mocą której (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. przelała na rzecz powoda przysługującą mu wobec pozwanych wierzytelność z tytułu umowy kredytu z 10 września 2008 roku, wraz ze wszelkimi związanymi z nią prawami, w szczególności roszczeniem o zaległe odsetki. Nie mają również racji pozwani, podnosząc iż w oparciu o umowę przelewu wierzytelności nie są w stanie wskazać sposobu wyliczenia kwot objętych przelewem, skoro wskazana tam kwota kapitału jest taka sama jak kwota kapitału wynikająca z (...) wydanego 3 lata wcześniej, bo w dniu 26 listopada 2014r. (k. 28 i k. 76 akt)

Bezspornym między stronami było to, że 10 września 2008 roku zawarły umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...), na mocy której pierwotny wierzyciel (wówczas (...) Bank spółka akcyjna z siedzibą w W.) udzielił pozwany kredytu w wysokości 330.000 zł, który to kredyt waloryzowany był kursem franka szwajcarskiego (...) i miał zostać spłacony w 360 równych ratach kapitałowo-odsetkowych.

Pozwani zarzucali natomiast powodowi, iż łącząca ich z powodem umowa jest nieważna w całości lub co najmniej w zakresie zapisów dotyczących waloryzacji kwoty udzielonej na podstawie kredytu, a to z uwagi na zastosowanie w niej klauzul indeksacyjnych, zakładających przeliczenie kwoty udzielonego i wypłaconego kredytu do miernika w postaci franka szwajcarskiego.

Sąd uznał, że treść postanowień umowy w zakresie m.in. par. 1 ust. 3A, par. 10 ust. 4, określających zasady ustalania przeliczenia na (...) przy wypłacie kredytu, jak i przy spłacie jego poszczególnych rat, miało charakter niedozwolonych postanowień umownych. Postanowienia podobne do stosowanych przez poprzednika powoda były już wielokrotnie przedmiotem badania sądów powszechnych, a także Sądu Najwyższego (zob. np. wyr. z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 34; wyr. z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17), przy czym zdecydowanie dominuje pogląd, zgodnie z którym analizowane klauzule mają charakter abuzywny, czyli kształtują prawa i obowiązki

konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sprzeczność z dobrymi obyczajami i naruszenie interesów konsumenta polega w tym przypadku na uzależnieniu wysokości świadczenia spełnianego przez konsumenta od swobodnej decyzji przedsiębiorcy. Zarówno przeliczenie kwoty kredytu na (...) w chwili jego wypłaty, jak i przeliczenie odwrotne w chwili wymagalności poszczególnych spłacanych rat, służy bowiem określeniu wysokości świadczenia konsumenta. Takie uregulowanie umowne należy uznać za niedopuszczalne, niezależnie od tego, czy swoboda przedsiębiorcy-banku w ustaleniu kursu jest pełna, czy też w jakiś sposób ograniczona, np. w razie wprowadzenia możliwych maksymalnych odchyleń od kursu ustalanego z wykorzystaniem obiektywnych kryteriów (tak np. stanie faktycznym będącym podstawą wyr. SN z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 34).

Zgodnie z art. 385¹ § 1 zdanie 2 kc możliwość uznania postanowienia umownego za niedozwolone nie dotyczy postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, zgodnie z którym klauzula indeksacyjna zawarta w umowie kredytowej nie może być uznana za określającą główne świadczenie stron, ponieważ kształtuje jedynie dodatkowy, umowny mechanizm indeksacyjny głównych świadczeń (tak wyr. z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; wyr. z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; wyr. z 14 lipca 2017 r., II CSK 803/16, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 79). Pogląd ten podziela również Sąd rozpoznający niniejszą sprawę przyjmując za Sądem Najwyższym, że obowiązek zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu w oznaczonych terminach spłaty stanowi główne świadczenie kredytobiorców. Powyższy wniosek nie oznacza jednak, że postanowienia wyznaczające kurs waluty, które składają się na klauzulę waloryzacyjną zawartą w umowie kredytu, nie podlegają kontroli pod kątem ich abuzywności. Postanowienia określające główne świadczenia stron nie podlegają takiej kontroli jedynie pod warunkiem, że zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Takie rozwiązanie ustawowe, wywodzące się z art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13, opiera się na założeniu, zgodnie z którym postanowienia określające główne świadczenia stron zazwyczaj odzwierciedlają rzeczywistą wolę konsumenta, gdyż do ich treści strony przywiązują z reguły największą wagę. W związku z tym zasada ochrony konsumenta musi ustąpić ogólnej zasadzie autonomii woli obowiązującej w prawie cywilnym. Wyłączenie spod kontroli nie może jednak obejmować postanowień nietransparentnych, gdyż w ich przypadku konsument nie ma możliwość łatwej oceny rozmiarów swojego świadczenia i jego relacji do rozmiarów świadczenia drugiej strony. Z tą ostatnią sytuacją mamy do czynienia w przypadku analizowanej klauzuli waloryzacyjnej. Interpretując art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 w podobnym kontekście, Trybunał Sprawiedliwości UE uznał, że „wymóg, zgodnie z którym warunek umowny musi być wyrażony prostym i zrozumiałym językiem, powinien być rozumiany jako nakazujący nie tylko, by dany warunek był zrozumiały dla konsumenta z gramatycznego punktu widzenia, ale także, by umowa przedstawiała w sposób przejrzysty konkretne działanie mechanizmu wymiany waluty obcej, do którego odnosi się ów warunek, a także związek między tym mechanizmem a mechanizmem przewidzianym w innych warunkach dotyczących uruchomienia kredytu, tak by rzeczony konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne” (wyr. z 30 kwietnia 2014 r., K. i K. R. przeciwko (...), C-26/13, pkt 75, podobnie wyr. z 20 września 2017 r., R. P. A. i in. przeciwko (...) SA, C-186/16, pkt 45). Jest oczywiste, że klauzula waloryzacyjna zawarta w umowie kredytowej stron tych kryteriów nie spełniała, a pozwani nie byli w stanie na jej podstawie oszacować kwoty, którą będą musieli świadczyć w przyszłości.

Uznanie, że postanowienia określające zasady przeliczania kwoty kredytu na walutę obcą są niedozwolonymi postanowieniami umownymi, oznacza, że zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 kc, nie wiążą one pozwanych. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku tego warunku. W wyroku z 26 marca 2019 r. w sprawach (...) ((...) SA przeciwko A. S. S. oraz (...) SA przeciwko A. L. M. i V. R. R., pkt 54) Trybunał Sprawiedliwości UE wykluczył z kolei, by sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach i na przykład zastępować je innymi, polegającymi np. na odwołaniu się do kursu walut stosowanego przez Narodowy Bank Polski. Możliwość takiej zmiany umowy przez sąd stałaby w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13, gdyż przedsiębiorcy wiedzieliby, że nawet w razie zastosowania klauzuli niedozwolonej umowa

zostanie skorygowana przez sąd w sposób możliwie najpełniej odpowiadający ich woli, a jednocześnie dopuszczalny w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych.

Zgodnie z art. 385¹ § 2 kc, jeżeli niedozwolone postanowienie umowne nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Zgodnie z dominującym poglądem przepis ten wyłącza stosowanie art. 58 § 3 kc, który przewiduje, że w razie nieważności części czynności prawnej pozostała jej część pozostaje w mocy, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Nie ulega jednak wątpliwości, że jeżeli eliminacja niedozwolonego postanowienia umownego doprowadzi do takiej deformacji regulacji umownej, że na podstawie pozostałej jej treści nie da się odtworzyć treści praw i obowiązków stron, to nie można przyjąć, iż strony pozostają związane pozostałą częścią umowy. Ten ostatni wniosek wynika wyraźnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, który przewiduje, że „...nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”.

W niniejszej sprawie, eliminacja abuzywnej klauzuli waloryzacyjnej nie doprowadzi do upadku umowy w pozostałym zakresie. Dla oceny tej kwestii nie ma bezpośredniego znaczenia fakt, że wymieniona klauzula określała świadczenie główne stron. Należy wprawdzie przyznać, że eliminacja postanowienia określającego takie świadczenie częściowo doprowadzi do upadku umowy w całości niż eliminacja postanowienia niezwiązanego ze świadczeniem głównym, ale fakt ten sam w sobie jest bez znaczenia, jeżeli na podstawie pozostałych postanowień możliwe jest określenie praw i obowiązków stron. W stanie faktycznym sprawy było to możliwe, gdyż umowa po eliminacji klauzul abuzywnych nadal zawiera wszystkie elementy konieczne dla określenia treści stosunku prawnego, a w szczególności kwotę kredytu w złotych, okres kredytowania i terminy spłaty oraz wysokość oprocentowania. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2019 r. sygn. akt I CSK 242/18).

Z powyższych uwag wynika, że wskutek niedozwolonego charakteru postanowień składających się na klauzulę waloryzacyjną kredyt udzielony pozwanym należało uznać za kredyt złotowy niezawierający takiej klauzuli. Powinien on być również spłacony w złotych.

Uwzględniając powyższe ustalenia w niniejszej sprawie i uznając za klauzule abuzywne cytowane wcześniej par. 1 ust. 3A i par. 10 ust. 4 uznać należało, iż kredyt zaciągnięty przez pozwanych u poprzednika prawnego powoda jest kredytem złotówkowym w wysokości 330.0000 zł.

W niniejszym procesie, mimo iż z umowy z dnia 10 września 2008r. w sposób jednoznaczny wynika, że opiewa on na kwotę 330.000 zł, powód dochodzi zapłaty jedynie kwoty 190.000 zł. W celu ustalenia, czy kwota objęta pozwem faktycznie do tej pory nie została przez pozwanych zapłacona, Sąd odjął od kapitału kredytu (330.000 zł) wszystkie dokonane przez pozwanych wpłaty. Z zestawienia złożonego przez powoda w piśmie z dnia 2 sierpnia 2019r. i nie zakwestionowanego skutecznie przez pozwanych wynika, iż pozwani na poczet kredytu uiścili kwotę 85.909,48 zł, w tym 52.576,98 zł na poczet kapitału. Pozwani nie wykazali, by oprócz wpłat uwzględnionych przez powoda w swoim zestawieniu, przekazali jeszcze inne dodatkowe środki pieniężne na rzecz kredytu. W szczególności pozwani nie wykazali, by w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego komornik przekazał jakiegokolwiek dalsze sumy pieniężne na poczet zobowiązań małżonków A. i A. H. (1). Zeznania pozwanej A. H. (2), że przez dłuższy czas komornik pobierał od niej ok. 500 zł miesięcznie na pokrycie zobowiązań strony pozwanej wobec ich dłużników nie są wystarczającym dowodem na to, że jakiegokolwiek dodatkowe wpłaty na rzecz powoda nastąpiły. Na podkreślenie zasługuje, iż jak wynika z wiarygodnych zeznań pozwanej, egzekucja komornicza była prowadzona wobec pozwanych w oparciu o trzy odrębne tytuły i A. H. (2) nie była ona w stanie stwierdzić, czy jakakolwiek kwota została przekazana powodowi bądź jego poprzednikowi prawnemu.

Mając zatem powyższe na względzie oraz fakt, iż po usunięciu abuzywnych postanowień umowy kwota kredytu wynosiła 330.000zł, żądanie zasądzenia od pozwanych na rzecz powoda kwoty 190.000 zł jest zasadne, w świetle wpłat dokonanych przez pozwanych na poczet kapitału (52.576,98 zł), a nawet przy uwzględnianiu wszystkich wpłat pozwanych dokonanych na poczet kredytu (85.909,48zł).

Sąd nie uwzględnił zgłoszonego przez pozwanych zarzutu przedawnienia roszczeń, albowiem w zakresie w jakim dotyczył odsetek i kosztów kredytu był bezprzedmiotowy, w świetle faktu, iż żądaniem pozwu nie zostały objęte odsetki oraz koszty, a odnośnie części kapitału w wysokości 190.000 zł był bezzasadny. Właściciel nieruchomości, który jest również dłużnikiem osobistym nie może bowiem podnieść zarzutu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Zgodnie bowiem z art. 77 zd. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z obciążonej nieruchomości, jednakże będzie z niej odpowiadał tylko do wysokości sumy hipoteki (art. 319 kpc).

Sąd nie znalazł również podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie możliwości nieuwzględnienia powództwa z uwagi na zasady współżycia społecznego. Klauzule generalne ujęte w art. 5 k.c. wyrażają idee słuszności w prawie i wolności ludzi oraz odwołują się do powszechnie uznawanych wartości w kulturze naszego społeczeństwa. Przez zasady współżycia społecznego należy zatem rozumieć reguły postępowania ludzkiego, niebędące regułami prawnymi i konstruowane na podstawie ocen o charakterze moralnym o dostatecznym stopniu utrwalenia w społeczeństwie. Zasady współżycia społecznego powinny być utożsamiane z zasadami etycznego postępowania (vide orz. SN z 14 października 1999 r., II CKN 928/97, OSNC 1999/4/75). Zasady współżycia społecznego znajdują zastosowanie w sytuacjach szczególnych z uwagi na szeroko pojęte zasady słuszności. W niniejszej sprawie Sąd nie dopatrywał się takich szczególnych sytuacji, które by wyróżniały zachowanie wierzyciela lub sytuację życiową pozwanych na tle innych tzw. „spraw frankowych.” Przyczyną niespłacania zobowiązania był wzrost kursu franka szwajcarskiego, który legł u podstaw wszystkich tego rodzaju sporów sądowych. Na podkreślenie zasługuje, iż wierzyciel ostatecznie w sprawie dochodził jedynie części kapitału, natomiast pozwani przedstawiając swoją aktualną sytuację nie podali argumentów, które przemawiałyby za uznaniem, iż mimo podejmowania wszelkich możliwych w panujących warunkach starań nie mogą zaspokoić roszczeń wierzyciela (pozwana obecnie pracuje na 1/2 etatu i nie przedstawiła żadnych argumentów na podstawie których można by przyjąć, że w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe, pozwany natomiast mimo, że jest kierowcą zawodowym obsługującym trasy zagraniczne zarabia jedynie 2.000 zł, co budzi wątpliwość co do rzetelności przedstawienia przez pozwanych jego sytuacji majątkowej biorąc pod uwagę przeciętne wynagrodzenia uzyskiwane przez kierowców na tych trasach). Ponadto, pozwani mają do zapłacenia jeszcze inne zobowiązania, a ich zadłużenie z tego tytułu wynosi ok. 40.000 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1). Sąd zasądził od pozwanych na rzecz powoda odsetki od dnia 15 czerwca 2018 r., tj. od dnia wytoczenia powództwa. W ocenie Sądu, zasadne było zasądzenie odsetek od dnia wytoczenia powództwa, skoro pozwani wcześniej byli już wzywani przez powoda do zapłaty (k. 74-75v akt).

Mając na względzie skuteczne cofnięcie powództwa w zakresie kwoty przekraczającej 190.000 zł, w oparciu o art. 203 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, o czym orzeczono w punkcie 2. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 3. sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., obciążając nimi powoda w 60 %, a pozwanych w 40 %. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 24.778 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10.800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, natomiast na koszty poniesione przez pozwanych: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10.800 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 7.747,80 zł.

/-/ sędzia Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. Proszę odnotować uzasadnienie;

2. Proszę doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi pozwanych;
3. Za 20 dni lub z apelacją.

Poznań, dnia 19 listopada 2020 roku

/-/ sędzia Małgorzata Małecka